

ખેડ

વીરબહાદુર પંચાવતી

યાને

મહાં જીરનાં ખેડનાં ગાયનો

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર

શ્રી દ્વારકા નાતાલ નાટક મંડળી
ના મેનેજર

શેઠ મકનજી જુઠાભાઈ

ને ખાસ પાતાની મંડળી માટેજ

મહત્વના તથા છપાવવાનો ખાસ હક્ક

પ્રાપ્તિ કરતાં પેતાને સ્થાપિત ગાંધી છે.

ભરૂચ—વિક્ટોરીઆ પ્રાંતીય પ્રેસમાં
માલિકલાલ ગેન. નાણાવટ્ટીએ છાપી.

સવત ૧૯૫૬ વૈશાખ સને ૧૪૦૦ મે

(સને ૧૮૬૭ ના ૨૫ મા ઓક્ટ સુજા

રજીસ્ટર કરાવી છે.)

કીમત રૂ. ૦-૨-૦

૭૩૩૪

વીર બહાદૂર પદ્માવતી

યાને

બહુ જોરનાં ખેલનાં ગાયનો

(૧)

નમન કરીએ મહારાજ આજે
નાશ કરોજો અરીનો આપ સુરાજે—નમન.
દયાવાનજો દીન દયાલુ, મહીમાં છે મોટા માયાલુ
વીરસિંહ છે નામ તમારું, રૈયતને આપો સુખ સાથે
સાવધ રહોજો સદા શુભકાળે—નમન.

(૨)

આજ સમાજ સાં શોભે અતિ
સમાજનોનો સંપ જોઇને, પ્રેરુક્ષિત થાયે મુજ મતિ—આજ.

(૨)

આપ પ્રતાપી પ્રચંડ પતિ, તમ કીર્તિ થઇ છે વિદેશે છતી
આયુષ્ય આપે અધિક આપને, ઇચ્છીએ એવું વિશ્વ પતિ-આ.
કુમારસિંહ શુરવીરના સુતએ. સર્વ કળામાં પ્રવિણ ગતિ
આપુ આજ ઇલકાગ હું એને, એ જનમાં મેં જોઇ રતિ-આ.

(૩)

સૌ સખી ગાઓ મળી આજ ઉમંગે
તન મન ધનથી વારી જઇએ, સૌ મળી સંગે—સા
આનંદ આપે અપાર તમે સૌ, સાર શુભો આવાર
દયા રૂપી વરસાદની વાદળી વરસાવે મહારાજ
આવો આજ તમે તાલથી ગાઓ, સંગ રહીને રંગ જમાવો
હળીને મળીને હાથ મીલાવો—તનન તોમ-(૩)
નાદર દાની તુમદર દાની, તાની અધાની તોમ-(૩)
નૃત્ય કરો તમે છક છક છક છક છા-ર
ધાતર કીડાન, તરડીડાન, તરડીડાનધીતા
ધાકડ તક, ધીકડ તક ધાના (૩)
આજ માન લાડને મદંગે—સૌ.

(૪)

શુ એ પાપી મુખી થશે ફડું ઠામ
નહેડ નાદાન કરે જારી શુ ગુમાન ધરી—શું એ.

(૩)

વાત શુણી આવારી, દુઃખ ઉપજે છે ભારી
ધિક તને નીચ નારી, તુ થઇ વ્યભિચારી—શું એ
પાપી પ્રધાન તારો, પ્રાણ લઈ હું હરી
ક્રોધ કરી રોશ ધરી, આણું એનો અંત જઇ—શું એ

(૫)

જઇએ જલદી, હાં દારે જઇએ જલદી
આપને લઇને રૂડી રીતે રે, પૂર્ણ પ્રીતે રે—જઇએ
લટકેથી, મટકેથી, ચાલીએ આજ—જઇએ જલદી
પ્રાણુથી પ્યારા પ્રધાનજી તમે પ્રીતે પધારો આજ
તમ વિણુ વ્યાકુલ મુજ બાધ તેની દૂર કરોને દાઝ
મુખેથી જઇએ ત્યાંજ સલુણી, પૂર્ણ થશે મુજ કાજ
વાહવા, વાહવા, વાહવા, વાહવા, અતિ આનંદિત દિવસ
આજ—જઇએ

(૬)

આવો આવો અલખેલા આ તનના આધાર
પ્રપ્રુક્ષિત મનભારં થયું દિલદાર—આવો.
ચંદ્રસમ વુજ મુખજે પ્યારી, જોઇને ઉપજે આનંદભારી
રીતિ તમારી છે સુખદારી, પ્રીતિની પ્યાસી છે તવ પ્યારી
દર્શન ન હો તો દુઃખકારી, ધીરજ ધર તું પ્યારી—આવો

(૪)

(૭)

તુ કામળાંગી, પ્રિય પ્રાણુ પ્યારી, મનહર મારી, સુખદેનારી
આનંદકારી, તું હર વસી પ્યારી, માન બુધાવે તુજ ભરકાળી
ગાલ ગુલાબી છે આંખ અણીઆલી, ધાવ કરી કરે ધાયલકારી
નનઝ બિછાલી તેં કામળુગારી, સીધો મુજને લપટાલી

(૮)

ફટફટ તને ધિકકાર પાપી થયો અંધ આવાર
કૃત્ય તેં કાળું કરતાં પાપી ક્યો નહિ વિચાર
તુજસમ દુર્જન પળ પચ પૃથ્વીપર કદી નહીં ટકનાર
પ્રાણુ લડે પાપી નારો તને કહું પછાડીપાર
ફુટ તને ધિકકાર, તને ધિકકાર, તને ધિકકાર
નકટ નટખટ હઠશક દુર થા, શું ઉભો આવાર—ફટફટ

(૯)

કર નહિ જારી તું નારી, ખરેખર કરનહિ જારી તું નારી
મતિમંદ થઇ કેમ નારી ખરેખર, કર
હતી તું સારી હવે થઇ વ્યભિચારી,
ભુલીને ભલામ તું કરે છે યુગાઇ
દુખીઆરી, આવારી, મારીતું નારી, થઇશ તું જારે વ્યભિચારી

(૫)

(૧૦)

દૂર થાને હજારા તું દૂર, થાને-જાને અહીંથી તું-દૂર
નીચ કરવા કામ ધરી હૈયે હામ, નહિ રહે આમ ધરીને તું કામ
અરે નાહાન જન્મે તું ખવાર, તને માફ આ તરવાર
કયું કામ કેવું કૂર, કૂર, કૂર-દૂર થાને.

(૧૧)

ભાષ દુઃખ કપલે મન મોઝાર, કશં ઉચ્ચાર શું આવાર—ભાષ.
નિશ્ચય તીર સમાન તમારા વચન શુભી આવાર
હાય હાય કુંડે લહાય, અંગમાંહિ મારા અપાર—ભાષ.
કપટ ચક્રંકે મુજબર એ ભાષ શુભોને સાર
બાન ભુલીને ભલા ભૂપતિ શાને કરોછો સહાસ
પાછળથી પસ્તાશો પૂર્ણ, કહુંકું નિરધાર—ભાષ.

(૧૨)

જાને હજારા છે ધિક્કાર, છે ધિક્કાર તને
સમજાવે શું તું મને, પસ્તાશો પૂર્ણ તમે
નથી દરકાર અહીં રહેવાની જરી મને—જાને.
સતી જે મુજ પ્યારી, નષ્ટ એ છે નારી
માત્ર સમાન તારી, નિત્ય કરે છે જારી
જોલ વિચારી તને છોડું છું આ સમયે—જાને

(૬)

યાતું દૂર, પાપી દૂર, ઉભો છે શું મુજ કને
આલ્થો જાઉં હુ તો આજે હૈયે ધરી હાય વને—જનને-

(૧૩)

મનહર મારી, પ્રાણથી પ્યારી સુન્દરી તું છે મારી
સદા મને સુખ દેનારી મારી,—મનહર
સુખ પુનમ શરત તારે કરે સુધા શુભ વેણુ
દુર્જનને દુઃખદ સદા, આ ચકોરને સુખ દેણુ
ચકોરી હું તને આહી, ક્યો દૂર દુષ્ટ મુજ ભાઈ
આજે સુખ શીતળતા છાપ-સુન્દરી.

(૧૪)

આનંદ અંગમાં રલો છવાઈ, મુજ મનમાં જાણું
પ્યારા સંગ મોજ માણુ હુ તો મન ગમતી—આનંદ
પ્રાણુ પધારી કરી ઉપકારી, નાથ નમન કરું આવારી
પ્યારી મારી છે દિલ જનન, નહી કોઈ નારી તુજ સમાન
છો મુજણુ, મારા પ્રાણુ, ગુણુ નિધાન, કરી વખાણુ
મને શરમાવી આવારી—આનંદ.

(૧૫)

પ્રાણુ સુંદર સ્વરૂપ તારું, જોઈ મન લલચાય છે મારું—સુંદર.

(૭)

મારી પ્યારી, કર ન ન્યારી, વારી-વારી હું જાઉં વારી
વાહરે રસીલી, મુજ હૃદયે વસેલી, છાંખી છાંખીલી, જોઇ ફેટે ફેસેલી
સુંખ મધ્યું છે સારું સારું સારું-સારું સારું—વાહ સુંદર

(૧૧)

મન મોહન મુજને મેલી, જાઓ વિચાર કરી
મુજ મન વેલી, અસખેલી રહેતું ધીરજખરી
ચિત્તમાં ન આવે ચેન જરી, પળમાં પાછો આવું ફરી
રાજતાણું કરવાને કાજ જાઉં હું જરી
જાણે જાણે
અહીં આવો, અહીં આવો, અહીં આવો
આવીને મળો ફરી—મુજ

(૧૭)

મિત્ર તારી જુદાઇની મને અતિશય પીડા થઈ તારી
કમકરું ક્યાં જાઉં આ વારી, થઇ મુજ તણી જોડન્યારી
નૃપતિ તણી જે નાર નકર, મિત્ર કીનો તુજને ખવાર ખરે
દેશવટો દેવડાળ્યો એણે, એ શુણીને મુજ મન બળે—મિત્ર
પાપી પ્રધાનને પાર કરું, એ અભિમાની શું સુમાન કરે
કૃત્ય કરી કાગું તે કુકર્મી, આ અવનીપર કમ કરે—મિત્ર

(૯)

(૧૮)

કોપ કીધો મુજ પર શું પ્રભુજી નિર્દોષીનો દોષગણી.
હાલ જો હાલ મને કરનાં તમે ખ્યાલ કર્યો નહિ મનમાંહિ
સત્યની કરોછો સહાય અભ્યતનો કરો નાશ તમે થઇને અરી
દુઃખ સાગરમાં ડુબ્યોછું આપ અર્જ શુભો દીન દાસ તણી
કશી પ્રબળે સત્ય સુખ નપામે તે સર્જન ધરજો ધ્યાન મહિ
રઘુપતિ રામ સમાન સૃષ્ટીમાં, સૌ સમજો કોઇ આપત નહિ

(૧૯)

પ્યારા પાવન કરીને આ તન, તમે હર્ષિત કીધું મુજ મન
કામણુગારી તુજ આંખછે કાઢી, મુજને દીસેછે આજ દિન દિવંગી
ચુંબન લ્યો આ અંગ, તમે હર્ષિત કીધું મુજ મન
વાહ મુજ પ્યારે તમે જોલ્યાં વિચારી, પ્રીતિ રાખજો જનરી
એ ચિંતા શીદને ધારી, છે' દહં એવી નથી અવિચારી
હું ખાઉં તમ સોગન, તમે હર્ષિત કીધું મુજ મન

(૨૦)

હાર કરું આવાર પાપી નાર છે ધિકાર તુજને
કૃત્ય કરનારી તું દાણા, જોષ હઠે જવાણા મુજને—હાર.
પ્રાણુ પાપી લઉહું તારો, હોડું નહીં કદી આ સમયે
ફિટકાર છે, ફિટકાર છે, ફિટકાર છે, હે નિયં તને—હાર.

(૬)

ભાનભુલ્યો બોલ હું, નજી તન તણા વિચારને
દીક્ષમાંહિ ધરી દાઝ કાઢો, ખ્ખ્વાર મેં મુજ બંધુને
ધિકાર છે, ધિકાર છે, ધિકાર છે. હે નિચ તને,—દાર.

(૨૧)

યયો અંધ એથી આ ગતિ, મનિ મંદ મારી થઈ ખરી—યયો.
કામ કોધપર કિચિત નહી. કોઈ દીનધરતો હું ધ્યાન
વાધિ વેરી થઈ મારી, તેથી ભુલ્યોહું ભાન
જૂઝારી ભ્રમિત કર્યો મારી, અવિચારથી આજ દુઃખપામું અનિ-યયો.
અવિચારી હું આંધળો થઈ, જોગનમાં ભરપૂર
પ્રધાનપણાનો મદ ગ્રહી, કૃત્ય કર્યું મેં કુર.
હવે પસ્તાયે શું થાયે, નહીં મુજ આજ જીવ જાયે
ભય બીત દશા થઈ ગયેથી રતિ—યયો.

અંક બીજો

(૨૨)

નગમાં મુજસમ મહીપતિ નહીં
ગતિ પહોંચે નહિ કોઈ અરીની અહીં—નગ.

(૧૦)

શત્રુ આવે જો કોઈ સામે, પહેંચાડું તેને સર્વ ધામે
હઠી નય સદા મુજ ચરણ મહી—જગ.
સારંગ પૂર છે શહેર સારું, વળી અપાર છે દળમારું
મુજ પ્રેમળ તણો નહીં પાર કંઈ—જગ.

(૨૩)

ચિકક તને ચિકક ફૂળને તારા, ચિકકછે તારી માતને
ગુણ અભિચારી તું થઈ અવિચારી, સમજે નહિ કોઈ વાતને—ધિ.
અથ થઈ દુર્ગંધ તું તારી, ઉડાવે આ જગમાંય
સુગંધ તારી છવાઈ, તેનો તું નાશ કરે પળમાંય
અહીંથી જન-દૂર થા-પાપી આદ્યું પાપ અમાપ તે-ચિકક
સુખુધ્ધિ સિંદ જો નામ છે તારું, તેપર કરી વિચાર
કુખુધ્ધિ કહેવાશે તુંજ તણી, જો નહિ સમજે આ પાપને-ચિકક

(૨૪)

જરૂર જોખન નયે વાત સાચી
રહો રાત દિન મુખ તું મદમાં નાચી—જરૂર
કુસાથે શું ફાંકડો તું અધર્મ ધારી
બજે નહિ બૂધરને તો સૌ વાત કાચી—જરૂર
આવ્યો છે અંત તારો તું અંત ઉપાસી
કર્મ હિલ્લા કાળની, તુજ પરછે ફાંસી—જરૂર

(૧૧)

(૨૫)

હડીલો હઠ છોડીને મુજને મળી સે, આટલી અર્જ તું
 ઉરમાં ધરી સે-હડીલી.
 અચિત્ત યદ્વિ તું ખ્વાર, કરેયી મુજ તણુ અપમાન
 માટે મનમાં સમજીને, તું દે અધરામત પાન
 મુજ સમ અતી રતિ પતિથી રૂપાળો, શાણી નમળે કાય
 સ્વસીમુખી શુભ આ સજીમાં તુજ મુજ જોડ ન હોય-હડીલી.

(૨૬)

યદ્વ દુઃખી હું આજે ભારી, નથી કોઈ સહાયરે અહીં
 સમજી સે શાણી તુ માફ રે માની
 માનુ નહિ તાર જે યાય યવાની,
 માને નહી માફ તો નિશ્ચય મરવાની
 મરવાની બ્હીક નથી મને, શઠ સમજ હહું છું હું તને
 પ્યારી કહે શું પુત્રીને, ધિક્કાર તુજ દુર્મુહિને
 ધિક્કાર તું મુજને કરે, આજ્યો છે અંત તારો ખરે
 મુજ કર મહીં તું કર ધરે તો આપું સુખ અપાર રે

(૨૭)

પ્રભુ મને પાપી દુઃખ દેહો, અવર ન કાંઈ કુપાય અત્યારે
 પુત્રીને ખીડે છે-પ્રભુ મને.

(૧૨)

દાદ શુભી દિલમાં દયાકરી, આવી ઉગારો અહીં આવારી
કેવી ગતિ થઈ છે આરી, કમેતે મારે છે—પ્રભુ
અવનીહ પર આવાજ અધર્મો, કેંર કરે કાળો તે કુકર્મો
અંતઆણે એનો અંતયામી, શાને સમુરી કરે છે—પ્રભુ

(૨૮)

હડી જાને દૂર અવિચારી અહીંથી
પૃથ્વી પત્રકે, સાગર જલકે, પણ એ નહીં વાત ધનારી—હડી
અંધ કાં તું થાય, સમજી સાર, મનવિચાર
દુઃખ દુઃખ અગાર તું પામીશ કહું આવારી—હડી
પાપ પૂર્ણ થાય પછી, પણ પણ ન જવાય
દાય તણો દોમળ જનું નિશ્ચય જાય નર્ક માંહી—હડી

(૨૯)

નહિ ડરું હું પાપી, નાંખ બલે તું મુજને કાપી—નહિ
નીજ પુત્રીપર નૈયત બેગાડી, દુઃખી થશે તે હું કહું આવારી
સુખી નથાય, તુજ સમ વ્યભિચારી
સદા રહીશ તું, નર્ક નિવાસી—નહિ
યમ બંધ જ્યારે આ પડશે, જીવ તારો ચક્રોલે ચડશે
ત્યારે તુજને અગરજ પડશે, આપે ઇશ તને દુઃખ અમાપી—નહિ

(૧૩)

(૩૦)

કેવી કરણી કરી મેં આકારી, આવારી ભારી થઈ દુઃખીચારી—કેવી
અવિચારી થઈ હું અભિચારી, દુઃખી થાવા સૌ સુખ વિસારો
નિત્ય કર્મથી ગતિ આ મારી
મુંઢ મૈત્રિ થકી કીધી પ્રધાન સંગ ચારી—કેવી કરણી

(૩૧)

માત તાતની દશા થઈ. બહુ દુઃખકારી
હાય લાગે પહાય, કર તું સહાય શ્રી મુરારી—માત
એવા શું અપરાધ કીધાં હશે, એણે તારા ત્રીપુરારી
પ્રાણુ લેતાં પળમાં તેં પ્રભુજી, દયા નદિલામાં પારી—માત
માત તાતના મરણુથક, મને દુઃખ ઉપજેછે અતિ આવારી
નક્કી થયો હું નિરાધારી હવે, ધીરજ રહે નહીં મારી—માત

(૩૨)

હાય મન અતિ દુઃખ પામછે જનુ મારે કહીં
ચરર ચિત્ત ચિરાય, હાય કરી વગર વિચાર્યું કામ
નહિં કામ ઠરી રહેવાય મરવું ફરી ફરી—હાય
મુંઢ મતિથી મહા દુઃખ પામી, તજીને મુજ

ધૈર્ય સમ સ્વામી

હવે નવ જડે ઊપાય, પસ્તાવો પૂર્ણ આય
હીન નાથ કરી કૃપા લેજો ચર્ણ મહીં—હાય

(૧૪)

(૩૩)

કાયમ રહો કાયમ રહો, કાયમ રહો ઓ-ઓ

ઇસ આલમ મે-ઇસ આલમ મે

તુમપે આલી ખુદાવાલી રખે નજર હરીયાલી—કહેતે

દો દિન દુઃખી ન હો-કાયમ.

દોઆઈદે તેં સખ દરખારી, નાય કરત નવરંગી નારી
આવો પ્યારી, સરગમ સારી-ગાઓ-બનઓ-રખો હુંશીઆરી
તાલમે પાઉધરો—કાયમ

(૩૪)

દુઃખમાં પ્રભુજીતું ધ્યાન ધરું છું
બંધુ વિના બહુ દુઃખી રૂં-હાય મનમાં આજ
લાગે લાય કરતું સદાય પ્રભુજી અર્જ કર છું
નહી સમજ્યો કાંઈ નારી ચરિત્ર, નજરે કપટ બતાવ્યું વિચિત્ર
કોષ કીધો બંધુપર તુર્ત, બન્યો તે વખતે હું મુર્ખ અમુર્ખ
અધિક અહન થયાં હું ભટકું છું
બંધુ તરૂં પ્રભુ દેને ખબર તું-ધિકકાર તુજને નારછે
કીધો ખ્વાર, કરી અધિકાર, તેથી બાન ભુલ્યો હું-દુઃખમાં

(૩૫)

પતા મીલા મીલાહે મુજકો પ્યારીકા

આખ પહોંચુ જાદુ જોરસે વો હોવે જાદા—પતા

(૧૫)

તાયા હું ધધર નહીં ડાઈ સરપર—રહેતાહે દીઘપર
રાતો દિન ધ્યાન વો નારીકા—પના

(૩૬)

મહારાજ મહીપતિ, દીશે મનિ તમતણી અતિ--મહારાજ
તમ શરવીરતાથી સર્વ સૃષ્ટીમાં, ફતેહ ધ્વજન ફરફી
શત્રુતણા સંહાર કરેથી, વધીછે વિખ્યાતી
સહાય થજે તમને શ્રી મોરારી, આનંદી અધિપતિ
દીનદયાલ કૃપાળ તમેછો, આશિષ આપીએ અમે અતિ
તમતણી, વિશ્વપતિ, કરો સદા ચઢતી—મહારાજ

(૩૭)

આસોને હવે ઘેર જમએ, થઇછે મજા મોટીરે
મારું નામછે બાણુજીમાઇ, મને મળી કેવી ધોતીરે
બાણુજીમાઈ તમે તો જૂઓ આ ફેરી કસમની ટોપીરે
વાહવા શા વખાણુ કરે, ફાંકડો થઇને શહેરમાં ફરે-ફાંકડો
રહે રહે શું મિગજ કરે એછે ટોપી ખોટીરે—ટોપી
બસ બસ, બક બક બંધ કરો નહિતર મારીશ આ સોટીરે
આસોને (૨)

(૧૬)

(૩૮)

સહાય થાને સૃષ્ટિ સર્વાણી, દાસતણ્યા દુઃખવામી
અર્જુનકરં શીશ નામી, દયા કરો દીનજનશ્રી
અકળ કળા ઇશનારી, કળે નહિ કોઈ નરનારી
રૂપી મૂની બ્રહ્મચારી, ગતિ જોતાં જાય હારી
અચળ અવનિપર હામ હામ સ્થિર અચર
કરુણા કરમુજપર, કર્શં ઘો વૈકુંઠધામી —સહાય

(૩૯)

જો દુનિયામેં હુંઆયા, વો સદા નહિ સુખપાયા
યે અંક હે મુસાફરખાના, કયા કીર ઐર કયા શહાના
જો તશરીફ ઇસમે લાયા, વો સદા
હમે સુખ ઐર દુઃખકા જોડા, નહીં દુઃખને કીસીકા છોડા
અગર સુખ ભી કીસીપે છાયા, વો સદા.
કંઈ અમીર, કમીર, કહેજાતે-વોભી મટીસેં મીઝજાતે
અસકા ખહોત મીસી જો માયા, વો સદા.

(૧૭)

અંક ત્રીજો

(૪૦)

થરથરે કંપે કાચ પ્રભુજી યાઓ સહાય—થરથર
 મન મુઝાય, જીવ અકળાય, કેમ કરેં કમા જવાય—થરથર
 અહીં દીસે છે અંધાર, ખડખડ ખડખડ ભડખડ તડતડ
 ભયભારી આ અવાજ—થરથર

(૪૧)

ખેચેનરે-નદી-નથા, તોહે ખીન મુજે—ખેચેન
 જળસે સુનાહે નામ તેરા, તપસેં હેરાન જ મેરા
 શહેરો શહેર જંગલ શીરા, જખી મીઠા પત્તા તેરા
 આયા તેરે મહેમપર-ઉડાકે બાપા મેંધધર
 શોચ નહીતું દીલસે ધર, સમજ મુજકા નંદુગર
 કહેના મેરા અબ તું માન, કહું મેં તુજકો દીસો જન
 નહી કોઈ મુજ સમાન, ખાર ખાર કહું તુજે—ખેચેન,

(૪૨)

યાને દૂર યાને દૂર, બહાર તું, છું લાચાર હું
 તેથી તજ કુરતાને કુર

(૧૮)

દયા ધરી દીલ પર જીભ મનું મુજ પર, કર નહીં જારી અવિચારી
 કહું કુકર્મિ હું વાર-વારી-તારી-ભારી-ખવારી,
 યશે એ સત્ય વચન હું કહું
 તુજ મુખ જોતાં મુજ અંતરમાં, આગ હોય અધિક આવારી
 વચન શુણી વિપરીત તુજ પાપી
 આજે મનમાં-તનમાં-અહીં અતિ દુઃખ પામું છું-ધાનેદાર.

(૪૩)

આદર્શ સા કહાં અએ, આદમ દિવાના
 એતો નદ્દમ્મસે પૂર હમે કિરાના
 ખોયા સયદાન હય આ આદમીકા
 જીન આર પરીઝંકા હય એ તો યાના
 ધરતા હય ન કદમ હાં કોઇ આદમ
 નથા લાઝીમ તુજે અળ આ આના
 અખતો ખેઝાર તું હોગા દિલોસેં
 પાવે-ગા ન યહાસે હીર જાના

(૪૪)

પ્રભુજી પાયે પ્રકું હું દુઃખીઆરો
 અર્જ કરે દીન દાસ તમારો-કેમ યશે છુટકારો
 કાળ પાસથી કોઈ છુટે નહિ-લખ્યું લલાટ તે કદી ચૂકે નહિ

(૧૯)

પ્રાણ પાપી લેશે એ અમારો-કેમે કરી ને ઉમારો
તો થશે ઉપકાર તમારો-પ્રભુજી

(૪૫)

આરે અલખેલાયે-તોમારું મન-મારું મન હરી લીધુંરે
કમલુ ગારા કાન્તે તો-કામલ કીધું, કમલુ કીધું, (૨)-આરે અલ
શયી સમ સુરત તારી, લાગે મને બહુ એ પ્યારી
તેપર હું જાઉંવારી, કાળજી કારી લીધુંરે-આરે અલ
આશ પૂરજો ધશમારી, અર્જ દરજી આવારી
આહ હું એની પ્યારી, મનમાં મેં નકકીજ કીધુંરે-આરે અલ

(૪૬)

થયુંછે મુજ મન પ્રકૃક્ષિત રસીઆ-હાંહારે-(૨)
પ્રકૃક્ષિત મનથી અર્પુંછે આતન-મનમાં તમે વસીઆ
હાંહારે મુજ મનમાં તમે વસીઆ-હાંહારે રસીઆ-થયુંછે
પ્રતિ પ્રસારી મુજને દસાવી, પ્રેમબંધ રસીઆ-હાંહારે પ્યાર
પ્રેમ બંધ હસીઆ-હાંહારે

આ શીશના તમે ધશછો પ્યારા
પણ પણ મુજથી થાઓ ન ન્યારાન્તો તન રહે સુખીઆ
હાંહારે પ્યારા તો તન રહે સુખીઆ-હાંહારે રસીઆ

(૪૭)

વસી વસી મુજ મનમાં તું તો
આહાં ઉમડે અલખેલી રહી હસીતે-વસીવસી
અંચળ ચતુરા મન હરણી તું, જાન જુલો તુજ નેધ બમર હું
માટે મળી લે તું પ્યારી મુજને ધસીતે-વસી વસી

(૨૦)

(૪૮)

આશ પુરી પ્રભુ મુજ તણી મને પ્રીતે મહ્યા પ્યારે
પ્યારી પ્રભુ છે દીન દયાળ, આપ પ્રભુ મારા થયા કૃપાળ
દૂર થઈ દીક્ષ તણી જે જવાળ, હવે વરસી આનંદ ધારે-આશ●

મહ્યું છે સુખ,

દૂર થયું દુઃખ

ત્યારે હવે એક અરજ

શું છે- કહું- ખુશીયા

શહો રંગે સંગે સદા મુજતણી તમે થાઓ નહી ન્યારા રે-આશ●

(૪૯)

દીધુ દુઃખ દૈવ તોં આજ અપાર

છોડાવ્યા વરખાર મુજને દયા ન દિલ મોઝાર-દીધું દુઃખ●

જગત્ જનુની માત મારી, સહાય થા મને આબારી

અર્જ ઉર ઉતારી-કર વાર વાર- દીધું

મુજ ગતિ અથાગ બારી, કળે નહી કાઢ નર નારી

હ'યું છું હું દુઃખના સમુદ્રે તાર તાર-દીધું●

(૫૦)

કીસ કદર મેં જે કરું પ્યારી તારી-શતેરી

અકલ હયેરાન હયે મેરી દેખ સદાઈ તેરી-

આશરીન કહી એ પ્યારી તેરે મુસવ્વર કે-તહીં

હસને ઉસ ખુશીસે તસવીર ખનાઈ તેરી-

કયા કરું કીસે કહું, કૌન કરેગા આશાન

સખી મુસ્કિદા હયે, મુરે હકમે જુદાઈ તેરી-

(૨૧)

(૫૧)

માફ કરો મેં ગુનેહગાર હું, ખત્તા કરી હે તું મરીસે લાચાર હું
મુકારા-તો દિન જો રહ્યા મુજકો ધ્યાન,
પુરા કામ કરકે હુવા મેં હેરાંન
આછ યે અલ્લા હકી આશત સહી, નાપાક કા કોઈ વાલી નહી
અબ્બ ખાકે કસમ મેં ખુદાકી કહું, કીયે મેરી હે બેન મેં ભાઇ હું
જસ વખત મારો નહિ મુજકુ, તો હરદીન મેં હરવખત હાજર રહું
જો કામ કહો મેં બળ લાઉંગા, ઐર આફતકો પલમે ઉડા દેબુંગા

(૫૨)

પ્રભુજી મુજને તારે શરણે તું તો લેજો
પાયે પડું હું પ્રભુજી-પ્રભુજી, મુકિત દેજો

(૫૩)

જાઉં હું આજે મારીને માર ને કરવા પાર અરીને આવાર-જાઉં.
ગર્વ ઉતારું ગમારતણો એ રાખું હૈયે હામ—રાખું હૈયે હામ
રાખું હૈયે હામ—ભુલાવીશ બાનુ-તુને તો નાદાન-નાદાન (૨) જાઉં

(૫૪)

રજા આપો પ્રીતે પ્યારા ભાઇ અમને
ડરો નહિ દિલમાં હું કહું છું તમને—રજા આપો.
શરારને સે'જમાં મરવું નાહાજે, મરે રણમાંહિ તે તોરે
અઢાવી તીર કમા ને—રજા આપો.
પળમાં પાપીને હું પકડી લાવું, ધરો એ અર્જમારીરે
આપ ધ્યાને—રજા.

(૨૨)

(૫૫)

પધારો પ્રીતે પ્રાણુ મારા-પધારો-પધારો-પધારો-પ્રીતે
 ઉપજે આનંદ અંગે આજ; પ્રીતે પધારેથી મહારાજ-મહારાજ (૨)
 પાયે પડુ હું પ્રભુજી તમને, ઉપકૃત કીધાં આજે અમરે
 પ્યારી મળી પ્રીતે પ્રીતમને દયા કીધી દીન-દાસ જનોને-પધારો (૧)

(૫૬)

વેરીને વધ કરવા આજે નહિ હું
 પ્યારા તમ વિયોગે દુઃખ પામુ હું
 શત્રુ હણીને સત્વર પ્રીતે આવું હું
 આગા આપો તો સાથે સજ્જ થાવું હું
 ક્ષત્રીની નારી નહીં ડરનારી-રણમાં રીપુને રાળું આ વારી
 અધીરી થા નહીં તુ મુજ પ્યારી, વખત વિસેષ વીતેછે નારી
 માટે પ્યારી કહુ વિચારી-ધીરજને ધારીને ધ્યાન ધરે પ્રભુતુ તુ

(૫૭)

સત્વર થાઓ શરવીરો, સૌ લડવાને તૈયાર
 દેવામાંદે હામધરી સજ કરો તમે તરવાર
 શત્રુ કરવા ખવાર થાઓ હુશીઆર-મૌ સરદાર
 આપ પ્રતાપે અરીતણા શીશ, ઉડાવશું આવાર
 ત્યારે સાનિજ થાય અરે મુજ મને ઉઠેલી ઝાર
 નિશ્ચિંત સહો મહારાજ તમે અમે કરશું જયજયકાર

(૫૮)

આવો શરવીર આજ લડવાનું છે કાજ
 હુકમકરો મહારાજ, તે જગત્વી લાવીએ આજ

(૨૬)

ધારી દિલમાં દાઝ, કુલની રોજો ભાળ
સ્વરાથી થઈ તૈયાર, ફેરા ફેર્ય સજ શીરતાળ
ચઢાવો તીર ખેંચી સમશીર, કાપોને શત્રુના શીર
હાથમાંહિ હથિયાર ઝંઘી તમે અરી હઢાવો આજ

(૫૯)

મને ધીરજ ધરોરે બસી બાહ તમે
શાને શોક કરોરે બસીબાહ તમે--મને ધીરજ
પ્રીતથી પ્યારો, પ્રીતમ મલશે
કરશે કામ પૂર્ણ તે, તોરે આવીને આ સમયે--મને
વિરહની વેદનાથી, બને તું બાવરી
પટે નહિ આમ કરશુરે, બસી બાહ તને--મને

(૬૦)

મન તાર્કે રે હાય મુઝાય અતિ,
તમ વિષ્ણુ પતિ મને સુખ નતી--મન
હાય (૫) મુજ જીવ જાયે નકી--મન
ચોધું હું શીરીતે તમને પિયુજી (૩)
દિલમાં દુઃખ હપજે આજ અતિ, પતિ આવો-પતિઆવો (૨)
સ્વામીજી શાણા ચરવીર, સુત્રે ધુન્દરીને તરશાવો-પતિ આવો
દર્શન દો ને નાયજી કરણા કરી કૃપાળ
બંધાથી વિપ્રુતી પડી તેથી મેલ્યા છુટા વાલ--પતિઆવો

(૨૪)

(૬૧)

આવીને ઉઘા અલખેલી, તજ તું ગભરામણુ ધેખી-આવીને
મુજ મન બહું મુઝાય-હાય-દુઃખ ધાય, તે નહીં સેવાય
તુંજ તન થકી મુજ મન માહે, શું થયાં તે નહીં કહેવાય
કહેવાયતો હાય ઉઠેમનમાંય, મુજ જીવ જશરજ જામ-આવીને

(૬૨)

પધારોને પ્રાણુ પતિ જઈએ, પ્રીતે ભોજન જઈકરીએ-પધારો,
મનહર મારા મુજ મનમાં આને આનંદ નવ સમાય
પ્રાણુ પ્યારી પ્રજુ ગંગા ધારી દુઃખ ન આવે કદાચ
મુખે સદા સાથમાં રહીએ-પધારો.

સર્વે સોષ મે સારી કરી છે, ભોજનની લહેજત ન્યારી કરી છે
એમ છે કે ?-હાજી-ત્યારે ચાલો-

પધારો-મુખે સદા સાથમાં રહીએ-પધારો.

(૬૩)

મહારાજ રાજા બિરાજ, રહે સુખદાષ
આશિશ આપીએ આવારી, અતિ આયુષ્ય પામે પતિ પ્યારી
શાન્તિ, શાન્તિ આને હવાઈ-મહારાજ
મુન્દરી સારી મલી આવારી, સદાય થયા તમને શ્રી મોશરી
જામીએ કીર્તિ થયા મહીપતિ

આનન્દ અમમાં આજ અતિ--મહારાજ

સમાપ્ત.

॥ श्री गणेशाय नमः ॥

નમ્ર વિનંતિ

આ ખેલતી સર્વમાલિકી અમારીજ છે, માટે કોઈએ
પણ અમારી પરવાનગી વિનાય છપાવેલો અગર મળવનો
નહી એવી અમારી જાસ બલામળ છે.

આ ખેલના ગાયનો તથા શ્રી દ્વારકાં નાટક મડલીથી
મજાવાતા અન્ય ખેલોના જે આવનોની ચોપડીઓ અમારી
પાસે શીલીકમાં હશે તે દ્વારકાં (કાઠીઆવાડ) નાંથી રોક
મકનજી જુઠાભાઈની વખારેથી, અગર આ નાટક મંડળીનો
જ્યાં મુકામ હશે ત્યાંથી રોકડી કીમતે મળશે.

રોક મકનજી જુઠાભાઈ

શ્રી દ્વારકાં નો. ના. કો. નામેનેજર.

